

PROGRAM REALIZACJI
WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
SZKOŁA SPECJALNA PRZYSPOSABIAJĄCA
DO PRACY
ROK SZKOLNY 2021/2022

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO – WYCHOWAWCZY W ZAMOŚCIU

I. WSTĘP

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (SOSW) w Zamościu obejmuje następujące placówki:

- Przedszkole Nr 3 Specjalne,
- Szkołę Podstawową Nr 11 Specjalną,
- Branżową Szkołę I Stopnia Nr 1 Specjalną,
- Szkołę Specjalną Przystosowaną do Pracy.

Do Ośrodka przyjmowane są dzieci i młodzież na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu: lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi – autyzmem, niepełnosprawnością ruchową, z niedowidzeniem lub niedosłuchem. Często przejawiają trudności z komunikacją werbalną i wykazują poważne deficyty w zakresie sfer: samoobsługowej, społecznej, emocjonalnej i poznawczej.

Zadania określone w programie realizacji WSDZ skierowane są do wszystkich uczniów Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy i dostosowane do ich potrzeb i możliwości psychofizycznych.

II. CELE

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w Szkole Specjalnej Przystosowanej do Pracy jest przygotowanie uczniów do pełnienia różnych ról w życiu dorosłym, samodzielnego i niezależnego funkcjonowania na miarę indywidualnych możliwości, podejmowania decyzji oraz podjęcia zatrudnienia na otwartym lub chronionym rynku pracy.

III. ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym są kierowane do trzech grup adresatów:

- dzieci i młodzież,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do dzieci i młodzieży uwzględniając ich potencjał:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- pomoc w poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udział w wydarzeniach takich jak np. targi pracy;
- informowanie o ofertach pracy w zakładach pracy chronione;
- informowanie o możliwości podejmowania aktywności w warsztatach terapii zajęciowej;
- umożliwianie zdobywania dodatkowych uprawnień w trakcie nauki;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły – prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego (internat);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami różnych zawodów;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi stroną www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z doradztwem zawodowym.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

IV. KOORDYNATOR I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

W Szkole Specjalnej Przystosobniającej do Pracy w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy), wychowawcy internatu, nauczyciel-bibliotekarz oraz pielęgniarka szkolna.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji programu realizującego WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z doradztwa zawodowego oraz poruszania się na rynku pracy;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów w miarę wyrażanych potrzeb;
- planuje i prowadzi ewaluację działań związanych z doradztwem zawodowym;

- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt programu realizującego WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów.

V. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Program realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zaplanowano do realizacji w roku szkolnym 2021/2022.

VI. REALIZACJA TREŚCI PROGRAMOWYCH

Działania zaplanowane na wszystkich etapach edukacyjnych uwzględniają następujące obszary:

- poznanie siebie,
- świat zawodów i rynek pracy,
- rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie,
- planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Tematyka bezpośrednio związana jest z treściami programowymi zawartymi w rozporządzeniu.

Tematy związane z doradztwem zawodowym realizowane są podczas zajęć edukacyjnych, rewalidacyjnych, specjalistycznych.

Rok szkolny 2021/2022 jest kolejnym rokiem nauki w szczególnych warunkach wynikających z obostrzeń w związku z pandemią koronawirusa. W celu zapewnienia bezpieczeństwa, MEN wprowadził na ten czas specjalne zarządzenia, dotyczące bezpiecznej nauki. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom, wszelkie działania będą dostosowane do obowiązującego reżimu sanitarnego. Zaplanowane wyjścia poza teren szkoły, wycieczki do miejsc użyteczności publicznej będą mogły być realizowane po wydaniu stosownych zaleceń MEN.

PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ

OBSZAR	RODZAJ DZIAŁANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
POZNANIE SIEBIE	- Zajęcia tematyczne dotyczące rozwijania zainteresowań, uzdolnień, mocnych i słabych stron, autorefleksji, predyspozycji, itp.,	wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka	cały rok
	- Realizacja programu własnego „Patrę w przyszłość – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe	M. Gontarz	cały rok według planu pracy
	- Realizacja programu własnego „Nordic walking – spacer po zdrowie”	E. Hłobił-Sobczyńska, M. Szykuła	zgodnie z założeniami
	- Koła zainteresowań na terenie internatu: ekologiczne, sportowe, sportowe – tenis, sportowe – nordic walking, kulinarne, muzyczno-rytmiczne, zdrowie i uroda, turystyczne	opiekunowie kół zainteresowań	cały rok według harmonogramu
	- Zajęcia ze specjalistami	psycholog, pedagog, logopeda, inni	cały rok (zgodnie z potrzebami)

	<ul style="list-style-type: none"> - Wycieczki na wystawy, krajoznawczo-turystyczne, itp.* - Udział w konkursach, zawodach sportowych*, m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ✓ zawodoznawczy konkurs plastyczny „Spełniam swoje marzenia – chcę...” - Ogólnoszkolny Tydzień Zawodów - Realizacja projektów: <ul style="list-style-type: none"> ✓ „...w zdrowym ciele – zdrowy duch. Razem przeciwko pandemii” ✓ „W poszukiwaniu szczęścia” – co może dać mi radość?” ✓ „Szkolna spiżarnia” - Udział w kampaniach społecznościowych np. ZTU, Trzymaj formę - Rozmowy doradczo-wspierające (indywidualne) z uczniem, rodzicami - Zajęcia biblioteczne - Udział w uroczystości, imprezach szkolnych - Udział w Targach Pracy i Edu Targach* 	<p>wychowawcy, nauczyciele</p> <p>wychowawcy, nauczyciele K.Bartosiewicz, M.Greluk, A.Mazur</p> <p>K.Batrosiewicz, M. Gontarz</p> <p>nauczyciele odpowiedzialni</p> <p>I. Czechońska, M.Gontarz, E.Grechuta. E.Welcz</p> <p>osoby odpowiedzialne</p> <p>doradca zawodowy, psycholog, pedagog, wychowawca</p> <p>bibliotekarz</p> <p>osoby odpowiedzialne</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi</p>	<p>cały rok według harmonogramu</p> <p>cały rok styczeń-marzec 2022</p> <p>styczeń 2022</p> <p>wrzesień-listopad 2021</p> <p>zgodnie z założeniami</p> <p>według ofert</p> <p>cały rok (w miarę potrzeb)</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok według harmonogramu</p> <p>według ofert</p>
--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> - Propagowanie materiałów i informacji z zakresu doradztwa zawodowego na stronie internetowej SOSW – zakładka DORADZTWO ZAWODOWE - Prowadzenie gazetki zawodoznawczej (hol Ośrodka, sale klasowe) - Ogólnoszkolny Tydzień Zawodów - Realizacja zadań Wolontariatu Szkolnego 	<p>K. Bartosiewicz, M. Gontarz</p> <p>M. Gontarz, A. Mazur</p> <p>K. Bartosiewicz, M. Gontarz</p> <p>osoby odpowiedzialne</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>styczeń 2022</p> <p>cały rok</p>
<p>ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia tematyczne poznanie zawodów z najbliższego otoczenia ucznia - Realizacja programu własnego „Patrzą w przyszłość – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe - Organizacja spotkania z ciekawymi ludźmi* (w trakcie obostrzeń w formie on-line) - Wycieczki i wyjścia do miejsc użyteczności publicznej*, w okresie obostrzeń oglądanie filmów edukacyjnych, instruktażowych dotyczących pracy w różnych grupach zawodowych - Udział w Targach Pracy i Edu Targach* 	<p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, rodzice</p> <p>M. Gontarz</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, wychowawcy internatu</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok według planu pracy</p> <p>cały rok (w miarę możliwości)</p> <p>cały rok (w miarę możliwości)</p> <p>według ofert</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Propagowanie materiałów i informacji z zakresu doradztwa zawodowego na stronie internetowej SOSW – zakładka DORADZTWO ZAWODOWE - Prowadzenie gazetki zawodoznawczej (hol Ośrodka, sale klasowe) - Ogólnoszkolny Tydzień Zawodów 	<p>K. Bartosiewicz, M. Gontarz</p> <p>M. Gontarz, A. Mazur</p> <p>K. Bartosiewicz, M. Gontarz</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>styczeń 2022</p>
<p>RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zajęcia tematyczne dotyczące dalszej kariery zawodowej - Realizacja programu własnego „Patrząc w przyszłość – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe - Wyszukiwanie ciekawych informacji za pomocą Internetu, książek, czasopism, innych dostępnych źródeł podczas np. zajęć edukacyjnych, bibliotecznych - Wyjścia do warsztatów terapii zajęciowej – organizacja wizyt studyjnych* - Organizacja spotkania z absolwentami szkoły* - Wyszukiwanie ofert pracy, wyszukiwanie stron WTZ, DPS, zakładów pracy chronionej itp. oraz analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do wyżej wymienionych instytucji 	<p>wychowawcy, nauczyciele</p> <p>M. Gontarz</p> <p>nauczyciele (bibliotekarz, informatyk)</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi</p> <p>wychowawcy, nauczyciele</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok (w miarę możliwości)</p> <p>II półrocze</p> <p>cały rok</p>

	<p>Udział w Targach Pracy i Edu Targach*</p> <p>- Propagowanie materiałów i informacji z zakresu doradztwa zawodowego na stronie internetowej SOSW – zakładka DORADZTWO ZAWODOWE</p> <p>- Prowadzenie gazetki zawodoznawczej (hol Ośrodka, sale klasowe)</p> <p>- Ogólnoszkolny Tydzień Zawodów</p>	<p>wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi</p> <p>K. Bartosiewicz, M. Gontarz</p> <p>M. Gontarz, A. Mazur</p> <p>K. Bartosiewicz, M. Gontarz</p>	<p>według ofert</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>styczeń 2022</p>
<p>PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO - ZAWODOWYCH</p>	<p>- Zajęcia tematyczne dotyczące planowania własnego rozwoju, podejmowania decyzji z zakresu przyszłości</p> <p>- Realizacja programu własnego „Patrę w przyszłość – program zajęć z doradztwa zawodowego dla uczniów klas 1-3 Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy” wdrażany w ramach zajęć rozwijających kompetencje zawodowe</p> <p>- Stawianie młodzieży w obliczu sytuacji zadaniowych podczas wszystkich zajęć zgodnie z ich możliwościami i potrzebami (obejmując sfery: społeczną, emocjonalną, poznawczą i samoobsługę):</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ planowanie pracy ✓ współdziałanie w zespole ✓ podejmowanie decyzji ✓ realizacja celów 	<p>wychowawcy, nauczyciele</p> <p>M. Gontarz</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, wychowawcy świetlicy, wychowawcy internatu</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok (na bieżąco)</p>

	- Udział w Targach Pracy i Edu Targach*	wychowawcy, nauczyciele, doradcy zawodowi	według ofert
	- Propagowanie materiałów i informacji z zakresu doradztwa zawodowego na stronie internetowej SOSW – zakładka DORADZTWO ZAWODOWE	K. Bartosiewicz, M. Gontarz	cały rok
	- Prowadzenie gazetki zawodoznawczej (hol Ośrodka, sale klasowe)	M. Gontarz, A. Mazur	cały rok
	- Ogólnoszkolny Tydzień Zawodów	K. Bartosiewicz, M. Gontarz	styczeń 2022

* Możliwość realizacji zadań zgodnie z zaleceniami MEN i GIS

VII. METODY I FORMY PRACY DORADCZEJ

METODY

- analiza przypadku,
- ankieta,
- autoprezentacja,
- burza mózgów,
- dyskusja,
- kolaż,
- kwestionariusz,
- mini-wykład,
- ocena pracy grupowej,
- plakat,
- rozwiązywanie problemów,
- skojarzenia,
- filmy, itp.

FORMY PRACY

- zbiorowa,
- grupowa,
- indywidualna.

VIII. WSPÓŁPRACA

Wsparcie merytoryczne dla Szkoły Specjalnej Przesposabiającej do Pracy stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, biblioteki, Powiatowy Urząd Prac, Ochotniczy Hufiec Pracy – mobilne centrum informacji zawodowej, młodzieżowe centrum kariery, pracodawcy, Urząd Miasta Zamość, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Stowarzyszenie na Rzecz Integracji z Dziećmi i Młodzieżą Niepełnosprawną „Wszyscy Razem”.

W związku z obostrzeniami wynikającymi z koronawirusa współpraca z wyżej wymienionymi instytucjami będzie ściśle wynikała z zaleceń MEN i GIS.

IX. PRZEWIDYWANE REZULTATY (EFEKTY)

Uwzględniając etap edukacyjny oraz możliwości psychofizyczne, dzieci i młodzież po zrealizowaniu zajęć potrafią:

- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności,
- dokonać adekwatnej samooceny,
- rozpoznać mocne i słabe strony,
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno-zawodową,
- dostosować się do zmian,
- analizować źródła informacji edukacyjno-zawodowej,
- współpracować w zespole,
- skutecznie się zaprezentować,
- zachować się asertywnie,
- dopasować kompetencje do zawodu,
- sprawnie się komunikować,
- przewidzieć skutki działań.

X. OCENA I EWALUACJA

EWALUACJA

Działania podejmowane w ramach programu zostaną ewaluowane. Celem będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości dzieci i młodzieży, potrzeb Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy lub lokalnego rynku pracy.

Techniki analizy jakościowej programu:

- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji uczniów oraz ich zachowań,
- rozmowa doradcza z uczniem, rodzicami (notatki, protokoły z rozmów)
- sprawozdanie z realizacji projektu.

***Program zatwierdzony przez Dyrektora Ośrodka po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej w dniu 10.09.2021 r.
Zamość, 30.09.2021 r.***